

Περι τῶν παθημάτων ἔρωτος

I, 13: Καὶ ἐλθὼν ἅμα τῇ Χλόῃ πρὸς τὸ νυμφαῖον τῇ μὲν ἔδωκε καὶ τὸν χιτωνίσκον καὶ τὴν πήραν φυλάττειν, αὐτὸς δὲ τῇ πηγῇ παραστάς τὴν τε κόμην καὶ τὸ σῶμα πᾶν ἀπελούετο. Ἦν δὲ ἡ μὲν κόμη μέλαινα καὶ πολλή, τὸ δὲ σῶμα ἐπίκαιτον ἡλίω: εἴκασεν ἂν τις αὐτὸ χρώζεσθαι τῇ σκιᾷ τῆς κόμης. Ἐδόκει δὲ τῇ Χλόῃ θεωμένη καλὸς ὁ Δάφνις, καὶ ὅτι τότε πρῶτον αὐτῇ καλὸς ἐδόκει, τὸ λουτρὸν ἐνόμιζε τοῦ κάλλους αἴτιον. Τὰ νῶτα δὲ ἀπολουούσης ἡ σὰρξ ὑπέπιπτε μαλθακή, ὥστε λαθοῦσα ἑαυτῆς ἤψατο πολλάκις, εἰ τρυφερωτέρα εἶη πειρωμένη. Καὶ τότε γὰρ ἐπὶ δυσμαῖς ἦν ὁ ἥλιος ἀπήλασαν τὰς ἀγέλας οἴκαδε, καὶ ἐπεπόνθει Χλόη περιπτὸν οὐδέν, ὅτι μὴ Δάφνιν ἐπεθύμει λουόμενον ἰδέσθαι πάλιν.

Τῆς δὲ ἐπιούσης ὡς ἦκον εἰς τὴν νομήν, ὁ μὲν Δάφνις ὑπὸ τῇ δρυϊ τῇ συνήθει καθεζόμενος ἐσύριπτε καὶ ἅμα τὰς αἴγας ἐπεσκόπει κατακειμένας καὶ ὡσπερ τῶν μελῶν ἀκρωμένας, ἡ δὲ Χλόη πλησίον καθημένη τὴν ἀγέλην μὲν τῶν προβάτων ἐπέβλεπε, τὸ δὲ πλέον εἰς Δάφνιν ἐώρα: καὶ ἐδόκει καλὸς αὐτῇ συρίπτων πάλιν, καὶ αὔθις αἰτίαν ἐνόμιζε τὴν μουσικὴν τοῦ κάλλους, ὥστε μετ' ἐκεῖνον καὶ αὐτὴ τὴν σύριγγα ἔλαβεν, εἴ πως γένοιτο καὶ αὐτὴ καλή. Ἐπεισε δὲ αὐτὸν καὶ λούσασθαι πάλιν καὶ λουόμενον εἶδε καὶ ἰδοῦσα ἤψατο καὶ ἀπῆλθε πάλιν ἐπαινέσασα, καὶ ὁ ἔπαινος ἦν ἔρωτος ἀρχή.

Ὅτι μὲν οὖν ἔπασχεν οὐκ ἦδει νέα κόρη καὶ ἐν ἀγροικίᾳ τεθραμμένη καὶ οὐδὲ ἄλλου λέγοντος ἀκούσασα τὸ τοῦ ἔρωτος ὄνομα: ἄση δὲ αὐτῆς εἶχε τὴν ψυχὴν, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν οὐκ ἐκράτει καὶ πολλὰ ἐλάλει Δάφνιν: τροφῆς ἡμέλει, νύκτωρ ἠγρύπνει, τῆς ἀγέλης κατεφρόνει: νῦν ἐγάλα, νῦν ἔκλαεν: εἶτα ἐκάθευδεν, εἶτα ἀνεπήδα: ὠχρία τὸ πρόσωπον, ἐρυθμάτι αὔθις ἐφλέγετο. Οὐδὲ βοδὸς οἴστρω πληγείσης τοιαῦτα ἔργα. Ἐπῆλθόν ποτε αὐτῇ καὶ τοιοῦδε λόγοι μόνη γενομένη.

I, 14: Νῦν ἐγὼ νοσῶ μὲν, τί δὲ ἡ νόσος ἀγνοῶ: ἀλγῶ, καὶ ἔλκος οὐκ ἔστι μοι: λυποῦμαι, καὶ οὐδὲν τῶν προβάτων ἀπόλωλέ μοι: κάομαι, καὶ ἐν σκιᾷ τοσαύτη κάθημαι. Πόσοι βᾶτοι με ἤμυξαν, καὶ οὐκ ἔκλαυσα: πόσοι μέλιτται κέντρον ἐνήκαν, ἀλλὰ ἔφαγον: τουτὶ δὲ τὸ νύττον μου τὴν καρδίαν πάντων ἐκείνων πικρότερον. Καλὸς ὁ Δάφνις, καὶ γὰρ τὰ ἄνθη: καλὸν ἡ σύριγγς αὐτοῦ φθεγγεται, καὶ γὰρ αἱ ἀηδόνες. Ἀλλ' ἐκείνων οὐδεὶς μοι λόγος. Εἶθε αὐτοῦ σύριγγς ἐγενόμην, ἵν' ἐμπνέη μοι: εἶθε αἶξ, ἵν' ὑπὲρ ἐκείνου νέμωμαι. Ὡς πονηρὸν ὕδωρ, μόνον Δάφνιν καλὸν ἐποίησας, ἐγὼ δὲ μάτην ἀπελουσάμην. Οἴχομαι, Νύμφαι φίλαι: οὐδὲ ὑμεῖς σώζετε τὴν παρθένον τὴν ἐν ὑμῖν τραφεῖσαν; Τίς ὑμᾶς στεφανώσει μετ' ἐμέ; τίς τοὺς ἀθλίους ἄρνας ἀναθρέψει; τίς τὴν λάλον ἀκρίδα θεραπεύσει, ἣν πολλὰ καμοῦσα ἐθήρασα, ἵνα με κατακοιμίζῃ φθειρομένη πρὸ τοῦ ἄντρου; νῦν δὲ ἐγὼ μὲν ἀγρυπνῶ διὰ Δάφνιν, ἡ δὲ μάτην λαλεῖ.

I, 15: [...]Καὶ ἔδει γὰρ ἤδη καὶ Δάφνιν γνῶναι τὰ ἔρωτος ἔργα γίνεται ποτε τῷ Δόρκωνι πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ κάλλους ἔρις, καὶ ἐδίκαζε μὲν Χλόη, ἔκειτο δὲ ἄθλον τῷ νικήσαντι φιλησαὶ Χλόην. Δόρκων δὲ πρότερος ὦδε ἔλεγεν.

I, 16: [...]κᾶν δέη σε φιλεῖν, ἐμοῦ μὲν φιλήσεις τὸ στόμα, τούτου δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ γενείου τρίχας. Μέμνησο δέ, ὧς παρθένε, ὅτι καὶ σὲ ποίμνιον ἔθρεψεν, ἀλλὰ καὶ ὡς εἶ καλή.

I, 17: [...]Οὐκέθ' ἡ Χλόη περιέμεινεν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἠσθεῖσα τῷ ἐγκωμίῳ, τὰ δὲ πάλαι ποθοῦσα φιλησαὶ Δάφνιν, ἀναπηδήσασα αὐτὸν ἐφίλησεν, ἀδίδακτον μὲν καὶ ἄτεχνον, πάνυ δὲ ψυχὴν θερμᾶναι δυνάμενον. Δόρκων μὲν οὖν ἀλγήσας ἀπέδραμε ζητῶν ἄλλην ὁδὸν ἔρωτος: Δάφνις δέ, ὡσπερ οὐ φιληθεὶς, ἀλλὰ δηχθεὶς, σκυθρωπὸς τις εὐθύς ἦν καὶ πολλάκις ἐψύχετο καὶ τὴν

καρδίαν παλλομένην εἶχε, καὶ βλέπειν μὲν ἤθελε τὴν χλόην, βλέπων δὲ ἐρυθήματος ἐνεπιπλατο. Τότε πρῶτον καὶ τὴν κόμην αὐτῆς ἐθαύμασεν ὅτι ξανθὴ, καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὅτι μεγάλοι καθάπερ βοός, καὶ τὸ πρόσωπον ὅτι λευκότερον ἀληθῶς καὶ τοῦ τῶν αἰγῶν γάλακτος, ὡςπερ τότε πρῶτον ὀφθαλμοὺς κτησάμενος, τὸν δὲ πρότερον χρόνον πεπηρωμένος. Οὔτε οὖν τροφήν προσεφέρετο πλὴν ὅσον ἀπογεύσασθαι: καὶ πότον, εἴ ποτε ἐβιάσθη, μέχρι τοῦ διαβρέξαι τὸ στόμα προσεφέρετο. Σιωπηλὸς ἦν ὁ πρότερον τῶν ἀκρίδων λαλίστερος, ἀργὸς ὁ περιττότερα τῶν αἰγῶν κινούμενος. Ἡμέλητο ἢ ἀγέλη: ἔρριπτο ἢ σύριγξ: χλωρότερον τὸ πρόσωπον ἦν πόας θερινῆς. Πρὸς μόνην χλόην ἐγίνετο λάλος: καὶ εἴ ποτε ἀπὸ αὐτῆς ἐγένετο, τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπελήρει.

I, 18: Τί ποτέ με χλόης ἐργάζεται φίλημα; Χεῖλη μὲν ῥόδων ἀπαλώτερα καὶ στόμα κηρίων γλυκύτερον: τὸ δὲ φίλημα κέντρου μελίττης πικρότερον. Πολλάκις ἐφίλησα ἐρίφους [...] ἀλλὰ τοῦτο φίλημα καινόν: ἐκπηδᾷ μου τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται ἢ καρδία, τήκεται ἢ ψυχὴ, καὶ ὄμως πάλιν φιλήσαι θέλω. [...] Ὡς νίκης κακῆς: ὡς νόσου καινῆς, ἧς οὐδὲ εἰπεῖν οἶδα τούνομα. Ἄρα φαρμάκων ἐγεύσατο ἢ χλόη μέλλουσά με φιλεῖν; Πῶς οὖν οὐκ ἀπέθανεν; Οἶον ἄδουσιν αἰ ἀηδόνες, ἢ δὲ ἐμὴ σύριγξ σιωπᾶ: οἶον σκιρτῶσιν οἱ ἔριφοι, κάγω κάθημαι: οἶον ἀκμάζει τὰ ἄνθη, κάγω στεφάνους οὐ πλέκω, ἀλλὰ τὰ μὲν ἴα καὶ ὁ ὑάκινθος ἀνθεῖ, Δάφνης δὲ μαραίνεται. [...] Τοιαῦτα ὁ βέλτιστος Δάφνης ἔπασχε καὶ ἔλεγεν, οἷα πρῶτον γευόμενος τῶν ἔρωτος ἔργων καὶ λόγων.

I, 22: [...] Ἐκείνης μόνης τῆς νυκτὸς ἐκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον καὶ τῆς ἐρωτικῆς λύπης φάρμακον τὸν κάματον ἔσχον. Αὐθις δὲ ἡμέρας ἐπελθούσης, πάλιν ἔπασχον παραπλήσια. Ἐχαιρον ἰδόντες, ἀπαλλαγέντες ἤλγουν: ἠθελόν τι, ἠγνόουν ὃ τι θέλουσι. Τοῦτο μόνον ἤδεσαν ὅτι τὸν μὲν φίλημα, τὴν δὲ λουτρὸν ἀπώλεσεν.

I, 25: Συρίπτοντος δὲ αὐτοῦ τὸ μεσημβρινὸν καὶ τῶν ποιμνίων σκιαζομένων ἔλαθεν ἢ χλόη κατανουστάξασα. Φωράσας τοῦτο ὁ Δάφνης καὶ καταθέμενος τὴν σύριγγα πᾶσαν αὐτὴν ἐβλεπεν ἀπλήστως, οἷα μηδὲν αἰδούμενος, καὶ ἅμα ἡρέμα ὑπεφθέγγετο ὅτι οἶον καθεύδουσιν [p. 257] ὀφθαλμοί, οἶον δὲ ἀποπνεῖ τὸ στόμα. Οὐδὲ τὰ μῆλα τοιοῦτον, οὐδὲ αἰ ὄχνοι. Ἀλλὰ φιλήσαι μὲν δέδοικα: δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν, καὶ ὡςπερ τὸ νέον μέλι μαίνεσθαι ποιεῖ: ὀκνῶ δὲ καὶ μὴ φιλήσας αὐτὴν ἀφυπνίσω. Ὡς λάλων τεττίγων, οὐκ ἐάσουσιν αὐτὴν καθεύδειν μέγα ἠχοῦντες. Ἀλλὰ καὶ οἱ τράγοι τοῖς κέρασι παταγοῦσι μαχόμενοι. Ὡς λύκων ἀλωπέκων δειλοτέρων, οἱ τούτους οὐχ ἤρπασαν.

II, 4: εἰσελθόντι δὲ μοι τήμερον ἀμφὶ μέσην ἡμέραν ὑπὸ ταῖς ῥοιαῖς καὶ ταῖς μυρρίναις βλέπεται παῖς, μύρτα καὶ ῥοιάς ἔχων, λευκὸς ὡς γάλα, ξανθὸς ὡς πῦρ, στιλπνὸς ὡς ἄρτι λελουμένος: γυμνὸς ἦν, μόνος ἦν [...] Ἐγὼ μὲν οὖν ὥρμησα ἐπὶ αὐτὸν ὡς συλληψόμενος

II, 5: [...] οὐδὲν γὰρ σε ὠφελήσει τὸ γῆρας πρὸς τὸ μὴ διώκειν ἐμὲ μετὰ τὸ ἐν φίλημα. Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἰέρακι καὶ ἀετῶ καὶ εἴ τις ἄλλος τούτων ὠκύτερος ὄρνις. Οὐ τοι παῖς ἐγὼ καὶ εἰ δοκῶ παῖς, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κρόνου πρεσβύτερος καὶ αὐτοῦ τοῦ παντός.

II, 6: Εἶδον αὐτοῦ καὶ πτέρυγας ἐκ τῶν ὠμων καὶ τοξάρια μεταξὺ τῶν πτερύγων, καὶ οὐκέτι εἶδον οὔτε ταῦτα οὔτε αὐτόν. Εἰ δὲ μὴ μάτην ταύτας τὰς πολιὰς ἔφουσα μηδὲ γηράσας ματαιοτέρας τὰς φρένας ἐκτησάμην, Ἐρωτι, ὦ παῖδες, κατέσπεισθε καὶ Ἐρωτι ὑμῶν μέλει. [...]

II, 7: πάνυ ἐτέρφθησαν ὡςπερ μῦθον οὐ λόγον ἀκούοντες καὶ ἐπυνθάνοντο τί ἐστὶ ποτε ὁ Ἐρως, πότερα παῖς ἢ ὄρνις, καὶ τί δύναται. Πάλιν οὖν ὁ Φιλητᾶς ἔφη Ἐθεός ἐστιν, ὦ παῖδες, ὁ Ἐρως, νέος καὶ καλὸς καὶ πετόμενος: διὰ τοῦτο καὶ νεότητι χαίρει καὶ κάλλος διώκει καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ. Δύναται δὲ τοσοῦτον ὅσον οὐδὲ ὁ Ζεὺς. Κρατεῖ μὲν στοιχείων, κρατεῖ δὲ ἀστρων, κρατεῖ δὲ τῶν ὁμοίων θεῶν: οὐδὲ ὑμεῖς τοσοῦτον τῶν αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων.

[...] Αὐτὸς μὲν γὰρ ἤμην νέος καὶ ἠράσθην Ἀμαρυλλίδος: καὶ οὔτε τροφῆς ἐμεμνήμην οὔτε ποτὸν προσεφερόμην οὔτε ὕπνον ἠρούμην. Ἦλγουν τὴν ψυχὴν, τὴν καρδίαν ἐπαλλόμην, τὸ σῶμα ἐψυχόμην: ἐβῶν ὡς παιόμενος, ἐσιώπων ὡς νεκρούμενος, εἰς ποταμοὺς ἐνέβαινον ὡς κάομενος. Ἐκάλουν τὸν Πᾶνα βοηθόν, ὡς καὶ αὐτὸν τῆς Πίτυος ἐρασθέντα: ἐπήνουν τὴν Ἥχῳ τὸ Ἀμαρυλλίδος ὄνομα μετ' ἐμὲ καλοῦσαν: κατέκλων τὰς σύριγγας, ὅτι μοι τὰς μὲν βοῦς ἔθελγον, Ἀμαρυλλίδα δὲ οὐκ ἤγον. Ἐρωτος γὰρ οὐδὲν φάρμακον, οὐ πινόμενον, οὐκ ἐσθιόμενον, οὐκ ἐν ὠδαῖς λαλούμενον, ὅτι μὴ φίλημα καὶ περιβολὴ καὶ συγκατακλινῆναι γυμνοῖς σώμασι.

II, 8: Φιλητᾶς μὲν τοσαῦτα παιδεύσας αὐτοὺς ἀπαλλάττεται, τυρούς τινας παρ' αὐτῶν καὶ ἔριφον ἤδη κεράστην λαβών: οἱ δὲ μόνοι καταλειφθέντες, καὶ τότε πρῶτον ἀκούσαντες τὸ Ἐρωτος ὄνομα τὰς τε ψυχὰς συνεστάλησαν ὑπὸ λύπης, καὶ ἐπανελθόντες νύκτωρ εἰς τὰς ἐπαύλεις παρέβαλλον οἷς ἤκουσαν τὰ αὐτῶν. Ἀλοῦσιν οἱ ἐρώντες: καὶ ἡμεῖς ἀλοῦμεν. Τροφῆς ἀμελοῦσιν: ἠμελήκαμεν ὁμοίως. Καθεύδειν οὐ δύνανται: τοῦτο νῦν πάσχομεν καὶ ἡμεῖς. Κάεσθαι δοκοῦσι: καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πῦρ. Ἐπιθυμοῦσιν ἀλλήλους ὄραῖν: διὰ τοῦτο θάπτον εὐχόμεθα γενέσθαι τὴν ἡμέρα.

Σχεδὸν τοῦτ' ἔστιν ὁ ἔρωτος, καὶ ἐρώμενος ἀλλήλων οὐκ εἰδότες. Εἰ γὰρ τοῦτο μὴ ἔστιν ὁ ἔρωτος ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, τί οὖν ταῦτ' ἀλοῦμεν, τί δὲ ἀλλήλους ζητοῦμεν; ἀληθῆ πάντα εἶπεν ὁ Φιλητᾶς. Τὸ ἐκ τοῦ κήπου παιδίον ὠφθῆ καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ὄναρ ἐκεῖνο καὶ νέμειν ἡμᾶς τὰς ἀγέλας ἐκέλευσε. Πῶς ἂν τις αὐτὸ λάβοι; σμικρὸν ἔστι καὶ φεύγεται. Καὶ πῶς ἂν τις αὐτὸ φύγοι; πτερὰ ἔχει καὶ καταλήψεται. Ἐπὶ τὰς Νύμφας δεῖ βοηθοὺς καταφεύγειν. Ἀλλ' οὐδὲ Φιλητᾶν ὁ Πᾶν ὠφέλησεν Ἀμαρυλλίδος ἐρώντα. Ὅσα εἶπεν ἄρα φάρμακα, ταῦτα ζητητέον, φίλημα καὶ περιβολὴν καὶ κεῖσθαι γυμνοῦς χαμαί. Κρύος μὲν, ἀλλὰ καρτερήσομεν δεῦτεροι μετὰ Φιλητᾶν.

II, 9: [...] Καὶ ἀγαγόντες τῆς ἐπιούσης ἡμέρας τὰς ἀγέλας ἐς νομὴν, ἐφίλησαν ἀλλήλους ἰδόντες καὶ ὁ μῆπω πρότερον ἐποίησάν περιέβαλλον τὰς χεῖρας ἐπαλλάξαντες: τὸ δὲ τρίτον ὥκνου φάρμακον ἀποδυθέντες κατακλιθῆναι: θρασύτερον γὰρ οὐ μόνον παρθένῳ ἀλλὰ καὶ νέῳ αἰπόλῳ. Πάλιν οὖν νύξ ἀγρυπνίαν ἔχουσα καὶ ἔννοια τῶν γεγενημένων καὶ κατάμεμψιν τῶν παραλελειμμένων. Ἐφίλησαμεν, καὶ οὐδὲν ὄφελος: περιεβάλομεν, καὶ οὐδὲν πλέον ἔσχομεν: τὸ οὖν συγκατακλινῆναι μόνον φάρμακον ἔρωτος. Πειρατέον καὶ τούτου: πάντως ἐν αὐτῷ τι κρεῖττον ἔστι φιλήματος.

II, 10: Ἐπὶ τούτοις τοῖς λογισμοῖς οἷον εἰκὸς καὶ ὄνειρα ἐώρων ἐρωτικά, τὰ φιλήματα, τὰς περιβολὰς: καὶ ὅσα μεθ' ἡμέραν οὐκ ἔπραξαν, ταῦτα ὄναρ ἔπραξαν: γυμνοὶ μετ' ἀλλήλων ἔκειντο. Ἐνθεώτεροι δὴ κατὰ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν ἀνέστησαν καὶ ῥοίζῳ τὰς ἀγέλας κατήλαυον ἐπειγόμενοι πρὸς τὰ φιλήματα: καὶ ἰδόντες ἀλλήλους ἅμα μειδιάματι προσέδραμον. Τὰ μὲν οὖν φιλήματα ἐγένετο καὶ ἡ περιβολὴ τῶν χειρῶν ἠκολούθησε, τὸ δὲ τρίτον φάρμακον ἐβράδυνε, μήτε τοῦ Δάφνιδος τολμώντος εἰπεῖν, μήτε τῆς Χλόης βουλομένης κατάρχεσθαι, ἔστε τύχη καὶ τοῦτο ἔπραξαν.

II, 11: [...] Κατὰ δὲ τὴν τῶν χειρῶν περιβολὴν βιαιότερόν τι τοῦ Δάφνιδος ἐπισπασμένου κλίνεταιίπως ἐπὶ πλευρὰν ἢ Χλόη: κάκεῖνος δὲ συγκατακλίνεται τῷ φιλήματι ἀκολουθῶν. Καὶ γνωρίσαντες τῶν ὄνειρων τὴν εἰκόνα κατέκειντο πολὺν χρόνον ὥσπερ συνδεδεμένοι. Εἰδότες δὲ τῶν ἐντεῦθεν οὐδὲν καὶ νομίσαντες τοῦτο εἶναι πέρας ἐρωτικῆς ἀπολαύσεως, μάτην τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δαπανήσαντες διελύθησαν καὶ τὰς ἀγέλας ἀπήλαυον, τὴν νύκτα μισοῦντες. Ἴσως δὲ ἂν τι καὶ τῶν ἀληθῶν ἔπραξαν, εἰ μὴ θόρυβος τοιόσδε πᾶσαν τὴν ἀγροικίαν ἐκείνην κατέλαβε.

IV, 40: Δάφνις δὲ καὶ Χλόη γυμνοὶ συγκατακλινέντες περιέβαλλον ἀλλήλους καὶ κατεφίλου, ἀγρυπνήσαντες τῆς νυκτὸς ὅσον οὐδὲ γλαυκῆς: καὶ ἔδρασε τι Δάφνις ὧν αὐτὸν ἐπαίδευσεν Λυκαίνιον, καὶ τότε Χλόη πρῶτον ἔμαθεν ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης γεγόμενα ἦν ποιμένων παίγνια.